

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 4 kor., minden további szó 4 fill.

A katolikus iskolák államosítása.

A közoktatásügyi kormány mindazon közegei, a kik a miniszternek kedveskedni akarnak, érdemeket szerezni és magukat feljebbvalóik kegyeibe behizelgenni törekednek, a katolikus iskolák államosítását használják fel lépcsőfokul céljaik elérésére. Jól tudják, hogy egy evangélikus, református, görög keleti iskola elállamosításának az érdeme egészen eltűnik, homályba vész egy-egy katolikus iskolának az elállamosításával szemben.

Nem tagadjuk, hogy a mi viszonyaink között állami iskoláknak a felállítása sok helyen elkerülhetetlenül szükséges. A hol sem községi, sem felekezeti iskola nincs és nem is keletkezhetik, továbbá, a hol a felekezeti iskola a nemzeti kívánalmaknak, vagy a közoktatási törvény követelményeinek megfelelni nem képes, vagy nem akar, ott állítson iskolát az állam. Ez nem csak joga, hanem kötelessége is.

Csakis ezeket a nézőpontokat fogadjuk el irányadóknak a népoktatás államosításának kérdésénél.

Ebből kifolyólag semmi értelme nincs az államosításnak egy gazdag magyar községben, mely a népiskola fentartásának terhét a lakosság anyagi erejének

túlfeszítése nélkül megbirja. Pedig a közoktatásügyi kormány az ő államosítási műveletével ilyen helyekre is behatol. Így behatolt a hódmezővásárhelyi és szegedi gazdag tanyákra, anyagi erőt pazarolt ezeken a helyeken, holott itt a községek saját erejükkel is fentarthatták és fejleszthették volna iskoláikat. Ugyanez történt Mosony megyének 16 népes, vagyonos községében.

Meglehet, hogy ezek a községek szívesen szabadultak a közoktatási költségek terhétől, de éppen az államnak kellene az ilyen teheráthárítást erkölcsi okokból akadályozni, hogy a társadalomban az áldozatkészség szelleme, a kultúrszükségletek iránti fogékonyság és érzék fejlessék. Az állam csak saját jól felfogott érdekében járna el, ha a községeknek megmagyarázná, hogy az államra áthárítandó közoktatási terheket, az állam más révén visszahárítja rájuk.

Nem rejlik e szerint parányi okszerűség sem abban az eljárásban, melylyel a kormány a módos magyar községek iskoláit államosítja. Céltalanul pazarolja az erejét, hogy azután tehetetlenül álljon ott, a hol az államosítást a nemzeti érdekek, vagy mellőzhetetlen kultúrszükségletek követelik.

A mit pedig a kormány a katolikus

iskolák államosítása körül gyakorlatba hozott, az már nem csak oktalanság, hanem egyenes jogtalanság is. Olyan helyeken, a hol katolikus iskoláink kifogástalanul működnek, a törvényes követelményeknek megfelelnek és mint a magyarosodás buzgó előharcosai az elemi oktatás egész vonalán lelkes igyekezettel előre törnek, a kormány az állami iskolával ezt a hazafias munkát megakasztja, vagy meggyengíti.

Nagy-Tapolcsányban a katolikus iskola évtizedeken keresztül híven teljesítette missióját és teljesíti ma is. A közoktatási kormánynak azonban kedve jött versenyre kelni a mi iskoláinkkal, s azért sietett ott állami iskolát állítani. Remélte, hogy agyon nyomja vele a katolikus iskolát. Nem sikerült neki, de meggyengítette, a nélkül, hogy a saját iskolája számára sikerült volna erős talapatot leraknia. A két iskola most együttvéve nemzeti kihatásra nézve gyöngébb, mint lenne egy virágzó, a közoktatási kormány által is támogatott katolikus iskola.

Legujabban Galgócon és Baánban történnék erőlködő kísérletek a katolikus iskola elállamosítására. Mind a két helyen a tanítás megüti a törvényes követelmények mértékét, a vezetés hű kezében van, a magyar nyelv tanítása sikeres, a

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Feljegyzések 1848-ról.

Érdekes kötettel gyarapodott nem régiben a magyar memoire-irodalom. Idősb Szögyény-Marich László országbíró emlékiratait adták ki a nagynevű államférfiú fiai. A kiadott I. kötet felöleli az 1836—48-ig terjedő epochális korszaknak eseményeit.

Id. Szögyény-Marich László a magyar udvari kancellária utolsó alkancellárja, közvetlen tanúja volt az 1848-iki átalakulást megelőző küzdelmeknek, állásánál fogva részt vett a legfontosabb ügyek intézésében, tudománya és befolyásával irányította az akkori magyar kormányt, sőt az országgyűlés vezéregyéniségeivel való összeköttetései révén a politikai viszonyok előkészítése és fejlesztése körül is nevezetes szerepet játszott.

Emlékiratainak feljegyzései több tekintetben új megvilágításban mutatják be az 1848-iki események keletkezésének okait és rügőit. Így igen érdekes bepillantást engednek e feljegyzések a Pesti Hírlap keletkezésének történetébe.

Közismeretes, hogy ez az egykor oly híres

sajtóközeg Kossuth szerkesztésében órási hatást gyakorolt a nemzet közszellemére. De kevesen tudják, hogy Kossuthot a Pesti Hírlap élére az udvari kancellária fondorlata állította. Természetes, hogy magának Kossuthnak erről fogalma sem volt.

Az 1832—36-iki országgyűlés után Kossuth látva a hatást, melyet Országgyűlési Tudositásai-val elérnie sikerült, azzal a tervvel kezdett foglalkozni, hogy a vármegyei gyűlések anyagának összegyűjtésére, az ezen gyűléseken tárgyalt közügyeknek sajtó útján való megvitatására, az Országgyűlési Tudositásokhoz hasonló közlönyt indít meg. Célja volt ezzel a közvéleményt ébren tartani, szünet nélkül lelkesíteni, az országgyűlésen keletkezett reform mozgalmat a vármegyékben folytatni.

A közlöny tényleg megindult 1837-ben „Törvényhatósági Tudositások” cím alatt, s levelek alakjában írva jelent meg. A nádorispán, mint a helytartótanács főnöke a közlöny megindítását tilalmával ellenezte, s midőn a lap mégis megjelent, Kossuthot annak folytatásától eltiltotta. Kossuth érezvén, hogy törvényes alapon áll, a nádorispán rendeletének nem engedelmeskedett. E miatt azután 1837. május 5-én a budai hegyek között, a hol egészségének helyreállítása végett

tartózkodott, elfogták és ugyanabba a börtönbe zárták, melyben néhány évtized előtt Martinovics és társai szenvedtek.

Huszonegy havi keserves fogság után szabadon bocsátották. Épp akkor közeledett vége felé az 1839—40-ik országgyűlés. Alig hogy bezáródtak az országgyűlés kapui, Kossuth újra a sajtóirodalom terén, próbálta érvényesíteni pártatlan agitatórius képességeit. A kedvező alkalom erre csakhamar megérkezett.

A Landerer-Heckenast pesti könyvkiadó cég az 1840-ik év elején lépéseket tett az udvari kancelláriánál engedély-nyerés iránt egy politikai sajtóközeg kiadására. A kancelláriának valamelyik ügyes embere úgy vélekedett, hogy Landerereknek az engedélyt meg kell adni s kéz alatt oda kell hatni, hogy a cég a lap szerkesztésére Kossuthot igyekezzék megnyerni, a kinek politikai dolgozatai ily módon állandó rendőri cenzura alatt állának. A kancellár, gróf Majláth Antal helyeselte ezt a tervet és felkereste Szögyént, hogy az ügyet kedvező véleményrel terjessze a kancellária elé, nehogy az a helytartótanács elé kerüljön, a hol az engedély megadása nehézségekbe ütközött volna.

Szögyény referádája alapján az ügy a kancelláriánál csakugyan kedvező elintéztést nyert,

hazafias szellem és érzés a leggondosabb ápolásban részesül. Vannak ugyan újabb szükségleteik ezen iskoláknak, melyeknek fedezése a községek némi megterhelésével lenne összekötve, de úgy tudjuk, hogy a községi képviselőtestület a terheket elvállalná, ha egyesek következetesen nem izgatnának ez ellen.

Az állami tanhatóságok közegeinek éppen ez kell. Mihelyt csak egy-két ember akad, a kik a katolikus iskola jellegének eltörlésére törnek, a tanfelügyelők készségesen nyújtanak nekik ehhez segédkezet.

S azalatt, a míg a közoktatási kormány és közegei a katolikus iskolák államosításával akarják a magyar közoktatás-ügyet szolgálni, az erdélyi szászok, az oláhok, szerbek a lutheránus tótok iskolái, a nemzetiségi izgalmaiknak a hazafiatlan szellemnek ezen tényészfészkei háboríthatatlan békeséget élveznek. Védi őket az autonómiajok, melylyel szemben a kormány tehetetlen és gyáva.

A katolikusoknak nincs autonómiajok, velők szemben a kormány merész és erőszakos. Az államosítás dicsőségét az ő területükön aratja. Csak így fejthető meg, hogy az eddig elállamosított iskolák 70 százaléka a katolikus egyház veszteségét képezi. És biztosak lehetünk benne, hogy ha a kath. autonómia mihamarább életbe nem lép, még nagyobb lesz a veszteségünk, mert a kormány étvágya nőttön-nő, és azt legkönnyebben a mi őrizetlen asztalunknál elégheti ki.

Takarékpénztári közgyűlés.

(Folytatás.)

(Mérey L. folytatva) Azt mondja továbbá a tek. igazgatóság a jelentésben, hogy az évi üzleteredmény valóban teljes mértékben kielégítőnek mondható. Hát ez nem lehet egyéb, mint vagy tévedés, vagy pedig képzelődés, mert a számok rideg tartalma azt bizonyítja, hogy a tek. igazgatóságnak nem kellett

Landererek az engedélyt megkapták, s nyomban tárgyalni kezdtek Kossuthal, a kit sikerült is nekik megnyerniök. Így indult meg a Pesti Hírlap 1841. január 1-én Kossuth Lajos szerkesztésében.

A cenzura kezdetben nagyon elnéző volt a lap iránt. A kancellária nem tartotta okos dolgnak, elnyomni Kossuthot és lapját, még mielőtt az az ő ellenzéki „mérget” kiadta volna. Túrtek tehát a hatalmas agitátor izzó lelkének vulkanikus kitöréseit, hogy kellő időben, ha majd rakásra gyülemlik a sok gyújtóanyag egyszerre lehessen az egészet szétrobbantani. Azt persze nem vették észre, hogy mily mélyen hatolt be Kossuth gyújtóanyaga a régi rendszer aknáiba, s így nem számítottak arra, hogy a tervezett robbantási művelet, nem csak a gyújtóanyagot fogja megsemmisíteni, hanem a régi rendszer épületét is levegőbe röpti.

Pesten ez alatt találgatták a cenzura enyhéségének az okát. Voltak, a kik azt vélték, hogy a rendőrség Kossuthot meg akarja nyerni a kormánynak, mások pedig, mint Széchényi István gróf, nyíltan hangoztatták, hogy a rendőrségnek célja Kossuth iránt gyanút kelteni, s ezzel az ellenzék soraiban szakadást előidézni. Mindez nem volt igaz. Szőgyény iratai felderítik

semmi buzgóságot kifejtnei, és semmi fáradságot venni, az ilyen eredmény elérése végett. Az évi jövedelem ugyanis nem képez valódi üzleti nyereséget, hanem csak *technikai* maradványt, melyet sokkal kisebb személyzettel, sokkal kisebb fontossággal is egészen biztosan megkaptunk volna!

Ezen meggyőződés bizonyítékaiul szolgáljanak az előttünk fekvő számadásokból merített következő adatok:

1901. évről áthozat volt	1000 K.
1902. évi szeredi kamatok és nyereség	29,553 K.
" " értékpapír-szelvényekből	10,715 K.
" " " nyereség	5948 K.
" " ingatlanok jövedelme	7889 K.
összesen	55105 K.

A tavalyi áthozat ez idén munkába nem került! — A szeredi főintézet által fizetett kamatok és elért évi nyereség a központi személyzetnek és igazgatóságnak fáradságába nem került. — Az értékpapírok 421,000 koronányi állománya utáni 10,715 korona szelvénynek lenyírása és beváltása szintén nem okozott nagy gondot, épen úgy mint az értékpapír nyereségi különbözetet elkönnyvelni. — Az ingatlanoknak pedig úgy hiszem ugyanazon jövedelme nem járt sok fejlődéssel.

Ezen 55105 korona jövedelem ekképen nem mondható üzleti nyereségnek, és nem is képezi a t. igazgatóság érdemét.

A mi a t. igazgatóságnak valódi érdeme, s a miért én őszinte köszönetet mondok, az a kiadások némely tételénél tapasztalható csökkenés. Nézzük át a nyer-veszt-számla kiadásai tételeit.

A betéti kamatoknál a <i>csökkenés</i>	7008 K.
A tisztí fizetéseknel és nyugdíjajknál	1002 "
A kezelési költségeknél	2328 "
A tőkekamat-adónál	3525 "
A visszszámítolásnál	6910 "

Tiszabanki részvényeknél a veszteség a tavalyihoz képest kisebb

11392 "	
Ezen csökkenési tételek összesen	32165 Kt
tesznek ki. Ha az imént kiszámított kezelési maradványt	55105 Kt
hozzászámítjuk, azt látjuk, hogy	87270 K.

az eredmény, melyhez még hozzászámítandók a társintézeteknél elhelyezett 45000 korona utáni kamatok címén, melyeknek beszédése úgy hiszem, szintén senkit sem izasztott meg, legalább

1800 K. és így nyerünk 89070 K. maradványt, melynek elérése nem róható föl senkinek, különös dicsőség vagy csak érdem gyanánt

az igazi okot, mely nem volt más, mint a kancelláriának az a szándéka, hogy csak később kezdjék meg Kossuth tollának mérseklését, mikor már lelkének a heve kissé lecsillapodik, és lassan kezdjék meg, fokozatosan, hogy azután annál erősebb vasgyűrűbe lehessen szorítani ezt a merészen szállongó, nyugtalan szellemet.

Az események megmutatták, hogy a kancellária bölcsői alaposan csalódtak. Kossuth tollát mérsekleni, hatásának olyan medret szabni, a minőről a kancellária és a bécsi rendőrség álmodozott, egy volt a lehetetlenséggel.

Egy másik figyelemre méltó feljegyzése Szőgyének az 1847—48-iki országgyűlés márciusi híres feliratát világítja meg igen érdekes oldalról.

Ezt a feliratot, melyben a nemzet kívánságai voltak felsorolva, s melyet 1848. március 15-én az országgyűlés mindkét házának nagy küldöttsége vitt Bécsbe a nádor vezetése alatt, történetíróink általában úgy ismertetik és értelmezik, mintha az a parlamentaris kormányrendszernek megerősítésre váró magna chartája volt volna. Pedig ebben a feliratban *független magyar miniszteriumról* szó sem volt. A rendek a legfőbb kormányzatek tekintetében csak azt kívánják, hogy a helytartótanács olyképp alakíttassék át, hogy annak szervezete a közigazgatás sokféle

is, mert ezt ugyszólván ölbetett kézzel is alig lehetett volna elmulasztani. És mi mégis csak 82298 koronát, vagyis 6772 koronával kevesebbet kapunk.

És itt a t. közgyűlésnek figyelmébe kell ajánlanom azon tény, hogy az üzleti eredmény már tavaly is hasonló munkókra volt ráhelyezve.

1901. évben ugyanis az áthozat volt:	10400 K.
a szeredi kamat és nyereség	31520 K.
értékpapír-kamat	9533 K.
ingatlanok jövedelme	8123 K.
társintézeti kamatok	2800 K.
vagyis összesen	62376 K.
holott csak	68600 K.

volt az összeredmény! S 1902. évben összes bevételeink csak 2438 koronával haladták meg a tavalyit s mégis 23096 koronával több jövedelmet mutatnak ki.

Meg kell itt említenem egyfelől azt, hogy az 1902. évi összforgalom, nem volt 1,994,000 koronával nagyobb, mint ezt a t. igazgatóság nekünk jelenti, hanem 3,990,000 koronával, másfelől pedig azt, hogy a nyitrai hitelbanknak összforgalma jóval nagyobb, és mégis 84000 koronával olcsóbban bonyolítja azt le, mert az ő kiadásai, a takarékpénztári 271,000 koronával szemben csak 187,000 koronát tettek ki.

A rendkívüli tartalékalapra a tek. igazgatóság 1398 koronát javasol, ami az alapszabályok 48. §-ával nem igen hozható összhangba. A 48. §. szerint ugyanis ezen alaphoz számitandók mindenekelőtt önkamatai, melyek a tavalyi 4841 korona után 4 $\frac{1}{2}$ %-ot véve, 193 K. 64 fillért tesznek ki. A 48. §. szerint hozzácsatolandó az értékpapír-nyereségnek 20%-a, ami most 1189 K. 79 fillert tesz ki. S így a t. igazgatóság külön csak 15 korona 01 fillért szánt ez idén a rendkívüli tartalékalapnak, ami úgy hiszem nem mondható megfelelőnek, sőt a semminél is bántóbb.

Ajánlani merem a tek. igazgatóságnak, hogy az értékpapírok közül az osztr.-magy.-banki 20 darab részvényt eladni méltóztassék, mert ezen részvényeket megvette 1899. évben 36600 koronáért. 1900-ban veszítettünk rajtok 2500 koronát, 1901. évben 2100 koronát, és 1902. évben 1100 koronát, vagyis az eddigi 3 év alatt már 5700 koronát. Ilyen papirt tartanunk kár, mert habár az osztalékot meg is kapjuk, az árfolyamnál mégis veszteséget kényszerülünk a mérlegben elszemvedni.

Mindezen száraz számbeli adatok alapján bátorodom teljes tisztelettel mondani, hogy a ki behatóan vizsgálja és boncolja a számadásokat, és

ágainak megfelelően, melyek mindegyikének élére egy-egy alelnök neveztessek ki. Ezek mindnyájan az elnökkel egyetemben a törvények végrehajtásáról az országgyűlésnek legyenek felelősek.

Ebben az értelemben szerkesztették meg a rendek a feliratot március 3-án, Kossuth egyik nagy beszédének rendkívüli hatása alatt. A főrendiházban a felirat március 14-én tárgyalatott és egyhangulag elfogadtatott. A két határidő között azonban olyan események történtek, melyek a helyzetet alaposan megváltoztatták. Metternich birodalmi kancellár megbukott, Párisban és Bécsben kitört a forradalom, az egész monarchián szélviharként végig süvöltött a népek követelése egy alkotmányos új rendszer iránt.

A rendek észrevették, hogy az országgyűlés felirata a változott körülmények között nem fejezi ki teljesen a nemzet óhaját. A nemzet miniszteriumot óhajtott és nem holmi átalakított szövevényesen megreformált helytartótanácsot és Kossuth március 14-én este az ujongó népnek, mely őt fáklászenével tisztelte meg, úgy mutatta be Batthyány Lajos grófot, mint Magyarország leendő miniszterelnökét. A feliratban pedig, melyet az országgyűlés küldöttsége március 16-án nyújtott át a királynak, miniszteriumról szó sem volt.

(Vége köv.)

Vidék.

Pöstyén, 1903. febr. 24.

Még teljes 2 1/2 hónap választ el bennünket a fürdő-évtől, s mégis szokatlan élénkséggel találkozunk a fürdő jövője iránt érdeklődők kisebb nagyobb itteni köreiben.

Mi okozza ezt?

Nagy fába vágta fejszét az itteni hitelszövetkezet. Nem kisebb dologra akar vállalkozni, mint a gróf Erdődy-féle hitbizományi fürdő bérletére!

A mostani bérlőnek Winter Sándornak bér szerződése két vagy három év múlva lejár, s az itteni lakosság töle menekülni szeretne. Mindenki látja, hogy Winter Sándor és családja az itteni bérlet alatt jól megszédtek magokat, uriasan élnek, a telet hol Abbaiban, hol Mentoneban vagy Nizzában töltik, s mindemellett nemcsak adósságaikat törlesztik, hanem házakat is szereznek.

S mindez hagyján, de a pöstyéni kereső közönség úgy látja, hogy Winterek nagyon is zsidósak, s az egész fürdőt elzsidósították. A hol csak tehetik, kizárják a keresztény embert, és csupa zsidókat alkalmaznak. A keresztények elesnek megszokott régi kenyérkeresetüktől, s évről-évre szegényebbek, a zsidók pedig szaporodnak is, és vagyoniilag gyarapodnak is.

Elszomorító tény, hogy mindez egy magyar magnás hitbizományi vagyonán történik, pedig azt a nagy vagyont nem azért alakították hitbizományra, hogy csupa zsidó bérlő szedje le a tejfelt!

Évek során át érlelődött meg a pöstyéni közönségben azon gondolat, hogy sorsát önmagának kell kezebe vennie, ha boldogulni akar. — Soká tanakodtak, tervezgettek a fürdő sorsával törődő jobb elemek, s így jött létre azon terv, hogy a pöstyéni hitelszövetkezet vegye bérbe a hitbizományi uradalomtól a fürdőt.

Kidolgoztak egy emlékiratot, s ebben fordultak a grófhhoz, kérve őt, lépjen be ő is a szövetkezetbe, hogy ekkép annál nagyobb ellenőrzést gyakorolhasson saját fürdőjének kezelésére nézve. Az emlékirat szépen kidolgozva sorolja föl mindazon érveket, melyek a hitelszövetkezet javára fölhozhatók és a fürdő fölvirágztatásához szükséges tőke mikénti beszerzéséről is számolt ad.

Ugy tudjuk, hogy az emlékiratot a hitelszövetkezet, az ügynek támogatása végett beküldötte a megyei főispán és alispán urakhoz is. — Miképen fogják ezek azt támogatni, nem tudjuk, de sokan vannak, a kik ezen támogatáshoz semmi reményt nem fűznek.

Winter Sándorék nagyon értik azt, hogy mi a zsidóság hatalma. Megmozgatnak ők minden eszközt. Teleiratják a lapokban, hogy Pöstyén mennyire haladt, mennyire emelkedett. Hirdetik mindenfelé, hány ezerrel emelkedett a betegek száma, hanem a kik a dolgok mélyébe belátnak, azok jól tudják, hogy mindez csak reklám. Winterek gazdagodnak, a pöstyéniak pedig szegényednek. — A főispán és alispán urakat is nyakra-főre fogják majd informálni, ott a nyitrai szabad-elvű kör külön szobájában a zsidóság központi pátronusai, és a főispán úrnak nem kellene azokra hallgatni, hanem mindenről a helyszínen meggyőződni.

Legujabban az a hír is tartja magát Pöstyénben, hogy a gróf úr a fürdőt eladni szeretné, s ezen már régebben felmerült terv most újból feleledett, mert egy angol társaság már alkudozik is, s oly vételárat ígért, melyért az uradalom talán hajlandó is túladni, az európai continensnek, sőt talán az egész világnak ezen páratlan gyógyhatású fürdőjét.

Hát ez is jobb lesz a pöstyéniekre, mintsem hogy Winterek maradjanak itt tovább is. — A tek. Szerkesztő úr engedelmével ezen ügy fejleményeiről értesíteni leszek bátor. L—a.

Ujdonságok.

Áthelyezés. Pataky Antal, galgóci postatiszt Salgótarjánba, ennek helyébe pedig Hluchány Ferenc lón kiküldve Galgócra.

Szigorlat. Czvincsek Endre, nyitraegyházmegyei III. éves hittanhallgató a budapesti egyetemen jeles sikerrel letette a biblikus tudományokból az első szigorlatot. Üdvözöljük!

Eljegyzés. Szöllősy László körjegyző és földbirtokos Liptó-Oszadán jegyet váltott özv. Bézay Gyuláné szül. malatini Malatinszky Dorottya úrnővel Nyitrán. — Krencsey Géza budapesti mérnök, városunk szülöttje, eljegyezte özv. Kostenszky Gézáné szül. Latkóczy Irén úrnőt, Latkóczy Imre közig. bírósági másodelnök és neje szül. Mérey Adél leányát Budapesten. Az esküvőt még a tavasszal, husvét után tartják meg.

Esküvő. Szuchányi Lajos, honvéd-főhadnagy, ki hosszabb ideig Nyitrán is állomásozott, febr. 23-án esküdött örök hűséget Nagy-Váradon Korda Boriska kisasszonynak. Az esketési szertartást dr. Ernszt Sándor orsz. képviselő végezte.

Hírek az esztergomi egyházmegyéből. Gombár György, plébános lett Vág-Sellyen. — Prágay József, egykori érsekújvári káplán plébános-helyettes Kis-Orosziban; káplán lett Etele Károly Nagy-Jácson, Hromada József Szárazpatakon és Janik Rezső Krakovában.

Halálozás. Arnold Ede 20 éves fiatalember, volt budapesti kereskedő, f. hó 22-én hosszas szenvedés után örök nyugalomra tért. — Kramer Adolf, nyitrai fakeskedő febr. 27-én jobb létre szenderült.

A kath. kör felolvasásai. A bőjti idő beálltával a kath. kör szokásához híven, vasárnaponként tanulságos felolvasásokat rendez. Az első felolvasást ma délután 4 órakor Sarmaságh Géza főgym. tanár úr fogja tartani, a kinek nagy tudománya és ismert szép előadása már előre is biztosítja a felolvasás érdekes voltát; miért is a tagok minél nagyobb számú megjelenését kérjük. A felolvasást úgy ma, mint a következő vasárnapokon ének és zene fogja megelőzni és követni. A nyitrai katolikus ének és zeneegylet «Krisztus halála»-nak oratóriumát fogja részletekben előadni Kemptertől, és pedig 1-ső vasárnapon «Bevezetés», «Chorál» és «Ecce Homo». 2-ik vasárnapon «Duett», «Krisztus keresztfájása» és «Krisztus keresztrefeszítése» és 3-ik vasárnapon «Krisztus halála, temetése» és a finálét.

Promóció. Link József, nyitrai illetőségű fiatal ember, Link Bernát nyitrai korcsmáros fia, febr. 23-án bölcsészettudorrrá avatott a strassburgi egyetemen. Linknek ez már második fia, ki külföldi egyetemen doktoratust tett és pedig minden szülői támogatás nélkül. Az igénytelen zsidó korcsmárosnak idősebb fia, Link Samu néhány év előtt bölcsészettudorrrá avatott a berlini egyetemen és sőt Vazulnak egy szir nyelvű munkájának fordításával keltett feltűnést.

Választmányi ülés. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya folyó évi március hó 2-án, hétfőn délelőtt 10 órakor Nyitrán a városháza nagytermében ülést tart.

Jegyző-csere a megyében. Régen híre járt már városunkban annak a szóharenak, mely Eszterházy gróf és Bihary Géza ny-ujlaki jegyző között folyt le Ujlakon egy iskolaszéki ülésben. Eredménye az volt, hogy Bihary becsületértéért miatt feljelentette Eszterházy gróft. A mult hét folyamán az alispán Bihary Géza ujlaki jegyzőt Nagy-Surányba és Csifáry Ede Nagy-Surányi jegyzőt Ujlakra helyezte át.

A nyitrai könyvnyomdászok február 21-én rendezett táncmulatsága minden várokozást felülmúló sikerrel folyt le. A farsangi estén megjelent intelligens közönség pompásan érezte magát azok mulatságán, akik egészségük árán az emberiség szellemi létének fenntartásához és előmozdításához hozzájárulnak. Pontban tizenkét órakor a nyomdászok nyitrai szakegyesületének elnöke csinosan átgondolt beszédben hálás köszönetet mondott a megjelent vendégeknek, akik megjelenésükkel fényes bizonyosságát szolgáltatottak annak, hogy mennyire hálásak azért az áldozatért, amelyet a nyomdászok akkor hoznak, amikor erre a testet ölé pályára lépnek. A kedves, vidám hangulatot Farkas Lajos bandája az igazi jókedvnek arra a fokára emelte, amelyre csak a magyar cigány muzsikája képes. Akiknek részük volt a mulatság élvezetében, bizonyára máskor is keresni fogják az alkalmat, amely őket a sajtó munkásaival összehozza.

megérti azt, a mit a meg nem cáfolható számok beszélnek, az nem vehet magának jogot azt állítani, amit a t. igazgatóság jónak látott oly hangzatosan kiemelni, hogy t. i. az összes üzletágakat gondosan fejlesztette, és hogy az évi üzleteredmény valóban teljes mértékben kielégítőnek mondható.

En legalább a magam tárgyilagossá bírálatára szerint az eredményt teljes mértékben kielégítőnek nem találom.

Mérey Lajos beszéde mely benyomást tett az összes részvényesekre, mert számadatait megcáfolni nem lehetett, érvelései pedig az objectív igazság súlyával neheztedek a gondolkodó elemekre.

Utána Grünfeld Náthán élesen támadó kritikát gyakorolt az intézet helyzete felett. Ugy az elnöknek, mint némely intézeti tisztviselőnek közbeszólásai annál inkább ingerelték fel Grünfeldet, a ki végre az asztalt öklével verdesse nagy lármával fenyegetődött, hogy nem vagyunk a megyeházán, ne gondolják hogy őt itt elhallgattatni lehet. Erélyes föllépésével csöndet eszközölt ki, s mindvégig némán hallgatták a közvetlenül érdekeltek a sok csipést, melyekkel támadásait fűszerezte.

Elmondotta, hogy ő a jelentés fölolvását azért találta fölöslegesnek, mert már tudja, hogy az mindig egyenlő; mindig az üzleti pangásra, s az ennek dacára fényes eredményre hivatkozik.

Kérdést intézett az igazgatósághoz, hogy miért nem követelte Tisza Istvántól a Tiszabank részvényeknek beváltását, hiszen ő Tisza István a banknak közgyűlésén kijelentette, hogy ő azokat, az eddig fölvevett osztalékok levonása mellett, névértékben beváltani kész.

Szemére hányta az igazgatóságnak, hogy nincs elég üzleti ügyessége, nem képes a helybeli intézetekkel a versenyt kiállani, és hogy az egész évi eredményből csak az a valódi emelkedés, hogy a tantiém a tavalyihoz képest majdnem kétszer akkora. Legyenek az igazg. tagok is méltányosak, és mondjanak le a meg nem érdemelt tantiémekről.

Erre többep közbeszólottak, hogy az alapszabályok előírják a százalékarányt, de Grünfeld satyrikusan visszavágott, hogy ezt ő is tudja, de az ő nézete szerint ez még sem illik!

Grünfeld után még Dr. Sztránszky Szidor szólalt föl, s mindenben csatlakozva Mérey Lajos fejtegetéseire, különösen Dr. Gutvil Pál esetét taglalta, s az igazgatóságnak ezen kérdésben tanúsított eljárása fölött tört pálcát.

Ennek folytán Dr. Gyürky Géza, mint a felügyelő bizottságnak elnöke azon fölvilágosítást adta, hogy az aranyos-maróthi telekkönyvi bíróság Dr. Gutvil Pálnak a Detrich-féle 19,200 koronát kifizettette anélkül, hogy az eredeti váltót bekövetelt volna. Ennélfogva az igazgatóság elbízta, hogy a kifizetés még nem történt meg mert a váltó itt volt és itt is van.

Mercader Ede vezértitkár iparkodott azután a fölszólalók ellenvetéseire megnyugtató tájékoztatást adni. S nagyon jól tette, hogy igen békülékeny hangon tárgyalta az egyes kérdéseket, mert így a kedélyek lassankint lecsendesedtek, s a részvényesek lemondásteljesen győződtek meg arról, hogy az elhangzott kifogásokat érdemileg eldönteni nem lehet. Megnyugvással fogadták különösen azon kijelentést is, hogy ez idén azért hagytak 10,000 koronát a jövő évre áthozatképp, hogy a Gutvil-fele veszteségre előre legyen fedezeti alap.

Mérey Lajosnak rövid válasza után a kisorsolt tagokat közfelkiáltással választották meg, s így dr. Janits Imrét is.

Sokan kíváncsiak tudni, ugyan miért? R.

A multság tiszta jövedelme a könyvnyomdások létesítendő szanatóriumának javára fordítatik, amelynek mielőbbi elérését felülfizetésekkel támogatták: Meltóságos Bende Imre püspök ur 10 kor., méltóságos Czeizel Gábor praelátus ur 4 kor., dr. Tóth János szerkesztő ur 5 kor., dr. Franciscy Lajos szerkesztő ur 4 kor., Nyitrai Ellénör szerkesztősége 5 kor., Felvidéki Hírlap szerkesztősége 4 kor., Csefalvay Aladár segédlelkes ur 2 kor., Huszár István ur 4 kor., Kapsz és Kramár urak 4 kor., dr. Fischer Ede ur 2 kor., Knotek Lőrinc ur 3 kor., Gruber Gyula ur 1 kor., Weisz Károly ur 2 kor., Papp N. női szabómester ur 1 kor., Csákvány N. őrmester ur 1 kor., Hradeckzy János ur 40 fillér. Azonkívül Huszár István ur a szükséges nyomtatványokat díjtalanul bocsátotta a saakegyesület rendelkezésére.

Képviselőválasztás Nyitra. Egyhangú választással és ugyanolyan egyhangú lelkesedéssel választotta meg Nyitra városa és a nyitrai kerület Dr. Rudnay Sándor polgármestert országgyűlési képviselőjévé. A választási aktsura, mely febr. 23-án folyt le, bejött mintegy 300 vidéki választó, a kiknek jól esett a Korona szalóban számukra megrendelt villasreggeli. A városi közönség is csak gyér számmal mutatkozott a választóhelyiség előtt, midőn Dr. Gyurky Géza elnök a választás eredményét reggel 9 óra után kihirdette. A vidéki választók erre csoportba verődtek és zászloik alatt csendesen végig sétáltak a városon. A Koronában azután a hangulat valamivel lelkesebb volt, de aradozóvá ott sem vált.

Este a polgárság a képviselő tiszteletére faklyás zenét adott, mely alkalommal őt Faschler Ferenc városi tanácsos üdvözölte. Megjegyzendő, hogy dr. Rudnay úgy a mandátum átvételénél, mint este is a faklyásmenet alatt nagyon hangsúlyozta, hogy mandátumát polgártársai bizalmának köszöni. Kár volt ezt olyan erősen hangsúlyozni, mert hátha még kételyek támadnak valakiben annak a polgártársi bizalomnak a létezésére iránt. A faklyásmenet alatt a főispánt is üdvözölték, s ez mutatja az összefüggést dr. Rudnay Sándor megválasztása és a főispán között. Ez a tényállás

A nyitrai zenekedvelők egylete ma vasárnap március 1-én Artmann-fele zeneteremben kamarazene-estélyt rendez, Kezdeté 5 1/2 órákor.

A kath. kör farsangi estélye. A kath. kör mult vasárnap hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett, mely a részvevők egybehangzó nyilatkozatai szerint, kiválóan sikerült. Okozta ezt nem csupán a nagyszámú és díszes közönség, melynek sorában ott láttuk dr. Kramolin Viktor főispánt, Markhot Gyula alispánt, Sándor Géza törvényszéki elnököt, Chudovszky Géza kir. ügyészt, dr. Rudnay Sándor képviselőt, Rédeky Géza rendőrkapitányt, több kanonokot, a törvényszéki bírákat és másokat, hanem a hangversenynek jól összeállított és kitünően előadott programja is. Mert a ki művészies zongora és hegedűjátékokat akart hallani, vagy nagy precizitással előadott magyar énekeket óhajtott élvezni, az mult vasárnap mindezt fellelhetette. Sőt még szép cimbalomjátékban is gyönyörködtünk. Jóformán minden hangszer szerepelt, dobpergés, trombita, fuvola, klarinét, kereplő mind közreműködtek a farsangi hangulat előidőzésére. S hogy a jókedvet csakugyan felkeltették, bizonyítja az automobil-induló, mely alatt egyetlen arc sem maradt mosoly és egyetlen kéz taps nélkül. De a hangverseny fenyontját mégis az «Egérke» képezte. Apró vigjáték ez, melyben egy egértől irtozó fiatal özvegy folytat párbeszédet az orszlánok előtt bátor, de az egér elől gyáván megfutamodó kőrőjével. Magában véve igénytelen a meseje, de a váratlan fordulatok és jelenetek rendkívül finom szellemességgel áruznak elő. S ezt a szellemességet oly szépen fejtették ki a szereplők, hogy valódi élvezet volt végighallgatni. Szécsy Valeria úrhölgynek természetes mozdulatai és kedves arcjátéka, nemkülönben méltó partnerének, Gyurky Ferencnek biztos fellépése elragadó volt. Már máskor is gyönyörködtünk szereplésükben, a jelen fellépésük csak újabb elismerésünket vivta ki, melynek többször megújuló zajos tapsokban adtunk kifejezést. Hangverseny után a fiatalság táncrea perdült és vígan járta az a sok szép leány és fiatal asszony, kiket alig tudnánk mind elősorolni, mert 36 pár táncolta a négyest egész reggelig. A nem táncosok pedig a mellékhelyiségekbe vonultak és csoportokba verődve, poharaztak. Az egyik csoportban ott láttuk még éjjel felé is a főispánt, az alispánt és a kir. ügyészt, a kik hol az egyik kanonokkal, és a

jelenlévő fiatal papokkal, hol a kör elnökével és igazgatójával és főképen a mi kedves (Nono! Szerk.) szerkesztőnkkel évelődtek. Távozáván, teljes meglepedésüknek adtak kifejezést és köszönetüket nyilvánították a közreműködőknek, a mit mi is szívünköl teszünk.

Póru. járt hivatalnok. A nyitrai kir. törvényszéknél, a már hírhedtté vált *Lelkes-Vörö-Szegő-féle* csalás és okirathamisítási ügyben néhány nappal ezelőtt, Verőkre kedvező végzést hoztak. Hogy, hogy nem, ezt megtudták az érdekeltek, kik közül az egyik egy itteni hírlapíróval a trvszékkiadóhivatalába ment, és ott az ügyvédnek kívánságára az egyik kezelő hivatalnok, a végzést a hírlapírónak átolvastni engedte, mielőtt ez még hivatalosan kiadatott volna. — A hírlapíró világgá kürtölte a dolgot, s a szegény hivatalnokot, — a ki időelőtt engedett betekintést a bírói aktákba, — azonnal szigorú fegyelmi intézkedéssel sújtotta az elnök.

Ingyen kenyér kiosztó bizottság. hoz újabb a következő adományok érkeztek: Zalka Armin 2 kor., Krausz Vilmos és társa 5 kor., Lóskay Gáborné 20 kor., Maier Irma 4 kor., Herverth Antalné 10 kor., Clair Vilmos 4 kor., Hahn N. 20 kor., Verő Zsiga 3 kor., Tombor Cornél 10 kor., Dr. Thuróczy Károly 20 kor., Dr. Havas Armin 5 kor., Evang. egyház gyűjtőívén 4 kor., Csernyák József cipész segédei 10 kor., M. k. 12-ik honvéd gy. ezred tiszti kar gyűjtőívén 100 kor., Lassú János gyűjtőívén 3 kor. 40 fillér, Marossyné 1 kor., Kovács József 5 kor., Csernyák József segédei Hammer Vilmos által 2 kor., Uhercsik László 1 kor., Várszeghy Sándor 2 kor., vagys összesen 231 kor. 40 fillér. Ehhez hozzáadva a 728 kor. 66 fillér, mely összeg a további kiosztásig a nyitrai népbanknál gyümölcsözőleg helyeztetett el, a betéti könyv pedig megőrzés végett Ronchetti József bizottsági pénztáros urnál van letéve. *Pettkes Géza* városi számvevő.

Heti műsor. Vasárnap «Az aranyember», hétfőn «Válás után», kedden «Katalin» operette, (az operette személyzet bemutatkozása). Szerdán «San-Toy» operette, csütörtökön «Kurucz Feja Dávid», pénteken «Gasparone» operette, szombaton bértletszünetben «Trubadour», opera. A bérlők helyei szerdán d. u. 5 óráig fentartatnak. Vasárnap «Régi szerető», új énekes népszimű.

A nagysurányi cukorgyári kaszinó febr. hó 24-én működései előadást rendezett saját helyiségekben. Ugy az előadás, mint az ezt követő táncmulatság igen jól sikerült. Az előadás szereplői a gyár tisztviselői voltak. Schulz Miksa úr vezetésével a Barnum és Bailay amerikai cirkusz társaság előadását imitálták. Az előadás komikus kacagató műsora vig farsangi buszjáték volt. Legnagyobb elismerést Schulz Miksa úr érdemel, kinek rendkívül ügyes és szép büvészi mutatványai igazán meglepők voltak, nemkülönben Br. Schelver Frigyes úr, Lauffer Dávid úr (női imitator), Gandl János úr (akrobata), Knorr Elek úr (gyors rajzó) stb. mindnyájan szépen és jól feleltek meg szerepeiknek. Az előadást Schulz úr fejezte be, bemutatván egy óriási Edison fonograf gépet saját felvételeivel. — Az előadás után tánc következett, mely a hajnali óráig tartott.

Börtönre ítélt körjegyző. Csernyánszky Antal becsői körjegyző 100 korona «tisztelődij» ellenében polgárilag megeskette Krizsnyák Ferenc becsi kertészét öz. Kromkónéval, dacára annak, hogy tudja, hogy Krizsnyák csak ágy és asztaltól van elválasztva előbbi nejétől. Hasonlóképp járt el Vogeltanz Máté becsi szabóval, kit illetéktelenül mint magyar honost jegyzett be a polgári anyakönyvbe. Az anyakönyvek felülvizsgálásánál a csalás kiderült, miért is a kúria Csernyánszkyt egy évig és három hónapig terjedő börtönre ítélte.

Érdekes sajtópör. Grünfeld Náthán néhány hónap alatt négy sajtópert tett folyamatra, melyekből az elsőt (Clair Vilmossal szemben) elhalasztották; a második és harmadikat pedig f. hó 23-án tárgyalta a kir. törvényszék, a negyedik még nem került sorra. A második perben Ámon Vilmos 29 éves galóci gyógyszerész, volt lapszerkesztőt vádolta Grünfeld, még pedig sajtó útján elkövetett becsületsértés és rágalmozás miatt. A kir. törvényszék vádlottat pusztán a sajtó útján elkövetett becsületsértés büntetésében mondotta vétkeinek, mi miatt 50 kor. fő- és 20 kor. mellék-pénzbüntetésre, be nem hajthatás esetére 5 és 2 napi fogházra ítélte őt. Mindkét fél felebbezett. Ezután a harmadik sajtópör került napirendre, melyben a vádlott Pollák (Lengyel) Béla, kit a magánvádló egy a «Nyitrai Ellénör» mellékletében a «Bofond Miska»-ban megjelent arcképeért és annak minőségeért állított a törvény elé. Ezen tárgyalást azonban dr. Halasi Lipót indítványára, celszerűség céljából, elhalasztották, a mennyiben ugyancsak

Pollák (Lengyel) Béla ellen Grünfeld még egy sajtópört indított egy a «Felvidéki Hírlap»-ban már azóta megjelent vezércikk miatt és a negyedik sajtópör, melyet így módon a harmadikkal egybe fognak kapcsolni.

Pápai ünnep Zsolnán. Mely, megkapó volt a hódolat, melyet Zsolna város hívő közönsége XIII. Leó ő Szeintszöke iránt 25 éves pápai jubileuma alkalmából lerótt. A jubileumi nap előestéjén a város valóságilag fényárban uszott, több ház ablakában virágos keretben elbukkant a szent Atya jószágos képe, a «Bucján»-névű, a templom testétől elváltan álló torony erkélyét színes lampion-sor övezte körül és amint este 7 órakor meghúzták a zászcses harangjait, azoknak harmonikus zugása kegyeletes áhítatra hangolta a sűrű csoportokban nyüzsgő hívőközönséget, melynek tömegében nem egynék öröm- és hálaábrny toltak szemébe. A kegyeletes megilletődés igazán mély és általános volt. E nemcsak a város szép, négyzetű piacának minden háza, de még a mellékutcák is mind ki voltak világítva. Dieséret illeti a másvallásuakat is, akik minden vonatkozás nélkül kivíágították a városi előjáróság felszólítására ablakaikat, ezzel a kész-égőkkel is kifejezést akarván adni elismerésöknek, melylyel a pápa nagy szelleme iránt viseltetnek. *A nyitra-jablonci r. kath. iskola* is elő 20-án Leó-ünnepélyt rendezett, Róder Lajos kántorantó vezetésével. Már előtte való nap kitűzték a templomtornyára a nagy pápai és nemzeti színű, a plébánia-épületen a pápai és az iskolaépületen a nemzeti színű zászlókat. 20-án reggel 9 órákor az iskola növendékei a pápai és nemzeti színű zászló elővitelle mellett harangzugas és tarackdurrogás között a templomba vonultak, a hol szt. beszéd, ünnepi nagy mise és Te Deum volt. Innei az iskolába tértek vissza és itt volt az ünnepély folytatása igen változatos dalok és szavalatokból álló műsorral. Jelen volt a kegyúr gr. Apponyi Antal, leánya, gr. Apponyi Júlia és vendégük gr. Herberstein. A jablonci intelligencia teljes számban. Az ünnepély nagyon szépen sikerült, ami a plébános ur és a tanítók érdeme. D. u. 3 órákor a mi angyaliszívű jószágos grófnök, Apponyi Mária szül. Monteuovo hánó 200 iskolásgyermekek vendéglét meg józsonaával.

A galántai mandátum. A politikai és erkölcsi megtévelyedésnek szomorú jele az, amit a galántai kerületben az éppen most folyó választási küzdelem alatt látnak. A kerületnek több papja egész nyíltan a szabadelvűpárt jelöltje mellett korteskedik s olyan eszeveszett erőlködéseket tesz a néppárt ellen, amink a legközönségesebb bérszolgáknál, felfogadott szoldosoknál is virtus-számba mennének. Ertenők és méltányolni tudnók azt, ha a kerület azon papjai, akik a liberális jelölt kegyurasága alá tartoznak, saját kegyurukkal szemben a választási agitációnak erősebb eszközeitől tartózkodnának, mert lélektanilag nehéz dolog támadólag fellépni valaki ellen, akihez az embert olyan tiszteletre méltó, bár szorosan jogi viszony fűzi, milyen a kegyuraság. Az azonban már teljesen érthetetlen és elítélendő, hogy azok a t. lelkész urak állást foglaltak a szabadelvű jelölt mellett, sőt még ezzel sem elégedve meg, érdekében olyan agitációt fejtenek ki, mintha jelöltjüket legalább is anarchisták ellen kellene védelmeznök. Hát jegyezzék meg maguknak azok a főtisztelendő urak, hogy a keresztény néppárt ellen agitálnak, azon néppárt ellen, mely az ország keresztény népének jólétéért küzd és programjába a katolikus egyház jogainak védelmét is felvette. Amely papnak ezen törekvések iránt nincsen érdeke, attól sajnáljuk azt az olajat, amit felszentelésekor a kezeire kentek.

A tótmegyeri szövetkezetről. Vették a következő sorokat: Tisztelt Szerkesztő úr! Becses lapjának mult heti számában Dr. O. a szövetkezetekről irt cikkében megemlekezik a tótmegyeri fogyasztási szövetkezetről is, azt írván róla, hogy «válsággal küzd». — Ajánlom Dr. O-nak, hogy ha a szövetkezetekről akar írni, szerezzen pontosabb információt és válogassa meg az embereket, kikről tudósításokat elfogad. A tótmegyeri szövetkezet nincs válságban, mindössze az történt, hogy üzletvezetőnk a január hóban megtartott leltározás alkalmával 600 koronáról nem tudott számot adni s nem tudja a hiányt pótolni. Az a 600 korona pedig nem sodorja válságba a szövetkezetet, hisz tartaléktőkénk már 1000 koronán felül van, üzletkörünket pedig úgyszólván hónapról-hónapra mindjobbán kiterjesztjük. A tótmegyeri fogyasztási és értékesítő szövetkezet igazgatósága nevében *Simló Károly* ügyvezető igazgató.

Az egyenes adók reformja. A pénzügyminiszteriumban évek óta készítik elő az egyenes adók reformját, mely ki fog terjedni az egyenes adók kezelésére is. Főképp a községek adókezelésének terheim kell könnyíteni, mert a községek adókezelés tekintetében rengeteg sok nehézség forog fenn. A községekben az adóhátrétek miatt a végrehajtást a községi és körjegyzők vezetik, a kik e miatt számos kérényt nyújtottak be a kormányhoz, hogy ezt a terhes munkát vegyék le a vállalkról és bízzák más, alkalmasabb közegekre. Az adószedés megbénítja a községi előljáróság egész tevékenységét. Ez teszi sürgőssé a közadók kezelésének reformját, mely sajnos még mindig nem jutott közel a megvalósuláshoz.

Élőkerítés. Kinek olesó, örökös és teljesen áthatlan kerítésre van, szükség az csak Glódiachia (koronatorvós krisztusóvis, vagy tuskós lopönyfa) esemétkből készíthető legbiztosabb. Nagyobb és kisebb birtokok, hegyközségek, legelők, udvarok, majmok, kertek, temetők stb., stb., a legelősebben úgy kerítethetők körül, hogy teljesen kulesesal zárható. Ezer esemete elegendő kétszáz méter kerítéshez. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útutitási melléklettel. Színes fénynyomatu díszes árjegyzékeket bárkinek ingyen és bérmentve küld az „Ermelléki első szőlőoltvány-telep”, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Európai gyökeros és sima nemes vasszók a legelősebben, teljesen fajlisztán, igen szép, gyökeros, jégverés és más hibától mentes, a legkiválóbb negyvenötös bor- és esemeg-fajok. Kötéves gyökeros vessző, százszázezer. Egyéves gyökeros hatszázezer. Sima, ötszázezer. Gyökeros fásoltvány, nyolcszázezer. Sima zöldoltvány, négyszázezer. Színes fénynyomatu díszes árjegyzéket bárkinek is ingyen és bérmentve küld az „Ermelléki első szőlőoltvány-telep”, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágnagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 2—12.

Nyitramegyei nemzeti színház.

A színi saison második hete is lefolyt abban az egyhangúságban, melyre a múlt héten rámutattunk. Egyhangúságunk jelezte azt, hogy a színigazgatóság még mindig erősen ragaszkodik a francia s egyéb idegen vígjátékokhoz s boházatokhoz. Csapodár, Balkézről, Válgunk el... e három név dominálja színpadunkat, e három névben van letéve Nádasy szintársulatának a műsora már két hét óta. Igazán türelmes közönséggel van dolga az igazgatóságnak, hogy nem találkozott senki a bérlok közül, a ki előlött elégedetlenségének adott volna kifejezést. Nem menti a műsor egyhangúságát az, hogy a szintársulat három negyedrészre Pécselt időzik s így más darab előadására ez a csekély számú csapat nem képes, mert hiszen nem a közönség van a színészekért, hanem a színészek a közönségért. A közönség fizet, tehát van joga követelni, hogy pénzével arányban álljon az élvezet; már pedig kereken kimondhatjuk, hogy a közönség egyetlen-egyszer sem volt teljesen megelégedve az előadásokkal. A színhírdetés 80 szemelyről szól, s a nyitrai színpártolók csak egy töredék játékában gyönyörködhetnek, föltéve hogy gyönyörködnek. Az az egy-két tehetségesebb tag, nem tudja rokonszenvűnk meggyerni az ittlévő összes tagok részére: ők maguk sympathikusak, mert törekvő, komoly színészek, hanem a többiek úgy látszik nem tartják komolyanak a feladatukat, s úgy tesznek, mintha a közönség nem léteznék rájuk nézve.

Külön ki kell emelnünk Komlósy Honka és Almássy Endre szereplését, mint a kiknek a játékán fordul meg minden; valamennyi szindarab az ő vállukon nyugszik; ha ők nem volnának, nagyon alacsony színvonalon állónak kellene jelezniük az itteni szintársulatot. Reméljük azonban, hogy legközelebb az egész társulatot fogjuk látni s itéletünk is kedvezőbb lesz.

Csapodár-ban Almássy, mint fordulat, ügyes szalon-színészt láttuk, a kinek a tehetsége külön ilyenirányú szerepekre van alkotva: mint Champignac igen jó volt.

Komlósy Honka a Balkézről e. darabban, mint Colette helyes, szeretetreméltó volt, azonban a Sabinnők elrablásában a profesor leánya szerepében a lehető legkedvesebbet adta. Sardou V. és Najac Emil kitűnő vígjátéka a Válgunk el tényleg kitűnő lett volna, ha csak a közönség kedvence,

Komlósy rekedtsége nem rontott volna sokat a hatáson. A mint megszólalt, a közönség megnodult s tompa zajt lehetett hallani, a mely rosszias akart lenni, nem a színész szereplésével szemben, hanem az igazgatóságnak akarta tudtára adni, hogy mégis csak lelketlenség, ha egy tagot akkor is léptet föl, a mikor egészségi állapota nyugalmat ajánl.

Saját csak egyszer láttuk komoly szerepben s azt a benyomást tette ránk, mintha az ő ideges mozgékonyasága inkább csak az erősen maszkirozott szerepekhez volna illő.

Rejtői Fridólia, a Sabinnők elrablásában levő színidirektort Mezei Béla személyesítette elég hatáson, bár egyes szövegbeli kijelentéseinek erősebb hangsúlyozása, melyet a jelenlegi színiállapotokra látszott alkalmazni, túlzott volt.

Hevesy Gábor mint Bridier Auasztáz határozottan helyes volt. Úgyes színész, csak beszédének szaporasága válik néha ártalmára.

Kedden került színi A föld: Kemechey-Malonyai színműve. Ezen darab csak nagy színpadokon s a legelső művészekből előadva ér el bizonyos relatív hatást, a mint ezt a budapesti Nemzeti Színházban láttuk, de itt csak a kirívó ellentétet s a gyenge jelenetelés tűnt föl. A második felvonás végét értem, a hol jelentik, Tálalva van! s utána még jó ideig folyik a beszélgetés. Ez a darab gyengeje, melyet a szereplők rovására írni igaztalanság volna.

A mi az itteni szereplőket illeti, komolyan fogták fel szerepüket, meglátszott, hogy alaposan készültek, valamennyien nagy kedvvel és ambícióval játszottak. A Véky-Kurjának termé bitorzátával nem volt elég jellemzős és hangulatkeltő.

A színházlátogató közönség nagy érdeklődéssel nézett Monna Vanna előadásának elebe. A színház megtelt s jóhangulattal indult meg az előadás.

A darabról csupán azt jegyezhetjük meg, hogy sokkal szebb olvasva, mint előadva: a gyönyörű gondolatok, a szépséges nyelvezet nem jut eléggé érvényre. A dráma tárgya szép lélektani probléma, melyet tanulmányozni kell, hogy megértsük s élvezhessük. Az érdeklődők megtalálják Maeterlinck híres darabját az Olcsó könyvtár kiadványai között.

Az előadás, a mint már megjegyeztük, szépen indult s nagy figyelem közt folyt, bár az egyes jelenetek hosszadalmassága fásztó volt. Az előadók mind tehetségük legjavát adták. Guido Colonna — Kalmár, Marco Colonna — Kardos, Prinziyal — Almássy és főképpa Kürthy Margit — Monna Vanna, ha a pathosozsal jobban gazdálkodnak, ez csak szerepük javára vált volna. Leghelyesebbet adott Sajó mint Trivulzio. Az összjáték gondosságra mutatott s általában megjegyezhetjük, hogy ezen előadás a jobbak közül való volt.

Irodalom.

Acsády története.

IX.

(IV. Béla. Rendozi az ország feldúlt állapotát. A saji vész. A főpapság és a pápák segítik a királyt. Acsády dicséretei és rágalmai.)

A könnyelmű II. Endre bajt bajra halmozott s a mellet nem sokat törődött népe bajával. Különösen anyagi tekintetben ritka zavaros állapotokat idézett elő s „ez állapotok — hogy Paulerrel szólunk II. 96. l. — csak két felekezetnek szolgáltak javára, az izmaelitáknak és a zsidóknak.” Acsády szinte az unalomig hosszasan színezi ezeket a bajokat s ritka ügyességgel elfordítja Endrétől és a zsidóktól, hogy a főurak és a főpapok nyakába varrja. Pedig a helyett, hogy ezen mesterkedik, jobb és igazabb dolgot végezne, ha az Aranybulla 31 pontját tartalmilag fejtegeti; ezen alapvető okmányunk ismertetésével, miután egész a legújabb időkig rajta fejlődött alkotmányos életünk, hasznosabb szolgálatot tett volna olvasóinak. De ő az ilyenekre súlyt nem fektet, csak ott van elemében, a hol a főurakra, de még inkább a főpapokra és a pápára — a tények elferdítésével — simfelhet. Hiszen lesz is ez igazi zsidó magyar-történet!

II. Endrét szerencsére fia, IV. Béla váltotta fel (1235—70.). Derek király, mint a Belák valamennyi; a ki erős kézzel rövid idő alatt visszavette az elfecsérelt királyi javakat, helyreállította a királyi tekintélyt, kiállotta a tatárdúlást s utána országunk második alapítója lett. Hogy Acsády is dicséri, nem sokat nyom a latban; akadunk ebben a füzetben — a sokféle leszlás mellett — kivételesen a főpapok, sőt a

pápa dicséretére is, de ez sem jelent semmit, csak érdekes.

Minajárt a történet elején beszéli, hogy Béla a vagyoni rendezésénél s a „rezgelődő” nemzedék megfélekezésénél Róma támogatást is igyekezett meggyerni, s esodlatos, hozzáteszi, hogy „Róma immár több jóindulatot tanustott Béla törekvései iránt.” Vajjon honnan Acsádynál ez a kegyes megjegyzés? A folytatólagos sorokban elmondja s alig hinné az ember, hogy ismét zsidó van a dologban. T. i. a pápa Bétát még az apjától reá háromlott beregi egyezség „nyüzgőtől” mentette föl. „Az egyezség sok pontját — úgymond — nem lehetett végrehajtani... különösen a pénzügyi szolgálatban nem lehetett a nem-keresztényeket (mondjuk: a zsidókat) mellőzni s a pápa immár bölesen (?) mérlegelve a viszonyokat, mint előbb a portugál királynak, 1239-ben Bélaak is megengedte, hogy a mennyiben alkalmas keresztény nem akad, zsidóknak, szerencsének adhassa bérbe a közjövödelmek egyes ágait.” (296. l.).

Hát csak ezért mondja bölesnek, jóindulatúnak a pápát!

S itt az elején, bizonyára ezen a zsidókra vonatkozó engedély feletti örömben, még a főpapat is megdicséri. „A püspöki kar magyar hazafias része melegen támogatta Bétát reformtörekvéseiben.” „Béla biztosai megjelentek minden vármegyében s a megyés püspök vagy más főpap elnökléte alatt végezték teendőiket.” (295. l.)

De megdicséri a zsidókat is. „Ezen elemek segítségével, valamint a pápa támogatásával a feudális zűrzavar egyre apadt s Béla már 2—3 évi uralkodása után elégedetten mondhatta: van hála Istennek pénze elég.” (297. l.)

Ez a hangulata azonban csak a szerencsétlen saji csatánapi tart (1241. ápril 11.), midőn a tatárok elverték Béla seregét s elárastották az egész országot. Itt még részletesen elmondja: „Elestek a csatában vagy futás közben Mátyás esztergomi és Ugrin kalocsai érsekek, az utóbbi a legvittezebb katonák egyike, Gergely győri, Rajnald erdélyi, Jakab nyitrai püspök, sok más főpap és tömegtelen világi úr és katona.” (305. l.) Szerényességében az esesetek között egy zsidót sem említ fel, bizonyosan nem esett el.

De már Acsády uram sem volna Acsády, ha tovább is úgy folytatná, a hogy a kútfők följegyezték. Mint a ki rossz tetten kapja magát, ezután annál nagyobb tüzzel szítja a püspököket és a pápát. Az elpusztult országot helyre kellett állítani s ime — úgymond — „még a főpapi kar sem támogatta a királyt, hanem hasznat akart húzni a nemzeti veszedelemből, melyben a királyi jogkör egy részét magához ragadta.” (311. l.)

Melyik okmányval tudni igazolni ezt a vakmerő állítását Acsády? Ilyen lett volna az a főpapi kar, melynek annyi tagja az imént elhullott Sajónál? A ki verét adja, az nem végezné a könynyebb feladatot: a király-támogatást? Mondok én azonban mást Paulerből, a ki vázolván a nagy nyomoruságot, melyet a tatárok pusztítása itt hagyott, a mit a saskajárás még növelt, ezt mondja: „E viszonyok közt, melyeknek hatása évekre, sőt évtizedekre kiterjedt, bő alkalma nyílt a zsidóknak keresetre. Járta náluk a kamat, a kamatok kamatja. Kölcsönöztek mindenféle ingó zálogra, oklevelekre úgy mint bibliára s ingatlanokra, s akkor a jószág jövedelmét húzták.” (II. 246. l.) Legyen szives Acsády ehhez írni kommentárt!

Majd tovább a pápát támadja, hogy sem Sajónál, sem a későbbi kérelmeiben nem segítette Bétát, a ki „szép szavakon kívül vigasztaló támogatást senkitől sem kapott.” (312. l.) Idéz is egyes töredékeket a király és a pápák leveleiből.

Hát a hogy itt vádolja a pápát, az minden lehet, csak nem történetirői eljárás. Fraknónál (Magyarország összeköttetései a Szentszékekkel 61—79. l.) olvasható az egész levelezés, a melyből látható, hogy milyen hímpelell módon írja történetét Acsády. Áprilisban volt a saji csatánapi, Béla futott Ausztria felé s csak május közepén volt képes panaszával és esdeklésével Rómába, IX. Gergelyhez fordulni. A pápa viszonzásában vigasztalta a királyt, hogy ne csüggedjen, bízzék az Istenben. Biztosította, hogy el nem hagyja őt és segítségére lesz. S tényleg azonnal keresztény hadjárat kihirdetését rendelte el. A keresztény világ összes uralkodói, főpapjai és népei főszoítottá, hogy Magyarországnak segítségére siessenek.

Hazánk szerencsétlenségére augusztusban IX. Gergelyt elragadta a halál. Utóda, IV. Coelestin is 16 nap multán a sirba szállott. A pápai szék ezután több mint másfél évig üresedésben volt. Ily körülmények között IX. Gergelynek Magyarország megmentésére célzó rendelkezései nem fogantatosítottak.

Midőn később a tatárok újabb betörési szárdékáról érkeztek hírek, Béla, a ki különben érzélgős ember volt, 1243-ban az új pápához, IV. Incehez küldte követét. A pápa ismét kereszties hadjáratot hirdetett s Norvégia királyát is a szent földre vezető hadjárat fogadalmától fölmentette, azon föltétel alatt, ha a hadjárat céljaira szánt költséget Magyarország megoltalmazására szenteli.

Erdekes IV. Belának 1259-ben IV. Sándor pápához intézett kérése, midőn arról értesíti, hogy a tatárok Európa ellen szövetségre hívták fel, melyet kénytelen lesz elfogadni, ha a pápa nem segíti s nem bocsát rendelkezésére ezer íjászt. A pápa válaszában reflektál a multra is s előadja, hogy elődjei akkor is gondoskodtak Béláról, mikor (a II. Frigyes elleni harcokban) inkább magok is szorultak volna fiaik segítségére. Mentegetődzik, hogy a kért ezer íjászt nem küldheti, mert háborúi folytán az adósságok sulya alatt roskadozó római egyház újabb terhet nem viselhet el. Azonban az egész egyház területén a javadalmakat megadóztatván, a befolyó jövedelemből jelentékeny pénzesztét biztositott neki.

Szóval az atya nem gondoskodhatik jobban fiáról, mint a hogy a pápa gondoskodott ezen időben is országunkról, persze annyira, a mennyire és a mikor tehetette, mert hiszen az egyház nem csak Magyarországból áll.

Majd ismét mennyi gondot okoztak a pápának a családi viszályok, melyek az öreg Béla király és fia V. István között a késhegyig dultak. De hát hiszen, hogy a pápák semmit sem tettek Bélaért!

S míg ilyen valótlanosságokkal, meg a Bécsi Krónika semmitmondó képeivel megtölti lapjait, addig a kort jellemző s tanulságos részleteket elhanyagolja. Így Béla leányának, a Nyulak szigetén lakó Margit apácának felemlítésénél (322. l.) mennyi épületeset mondhatott volna ezen kor vallási buzalmáról; de hiába, ő ilyenekről nem beszél, mert ő nem a tanulságosat, hanem a botrányosat keresi.

Dr. Dudák János.

1709/1903. szám.

Csődhirletmény.

A nyitrai királyi törvényszék mint csődbíró-ság részéről közzétettik, hogy nehaj dr. Gutvill Pál volt nyitrai lakos hagyatékához tartozó bárhol található ingó és — Horvát-Szlavonországok kivételével — a magyar állam területén lévő ingatlan javaira a közönséges csőd megnyitott.

Csődbiztosul Névény Ignác törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. Szegő Zsigmond, helyettesül Szécsi Ferenc nyitrai ügyvédek nevezettek ki.

Felhívtnak mindazok, kik az általános csődtömeg ellen mint hitelezők igényt támaszthatni vélnek, hogy ebbeli igényeiket 1903. évi március hó 3-ik napjáig bezarólag, mint a követelések bejelentésére kitűzött határidőig, ezen kir. törvényszéknel az 1903. évi március hó 20-ik napjára délelőtti 9 órára e törvényszék Tóth Vilmos-utca 2. sz., I. em. I. számú helyiségébe kitűzött felszámolási tárgyalás határnapján leendő megállapítás és osztályozás végett az 1881: XVII. t. cikkben kijelölt joghátrányok terhe mellett a csődtömeg ellen az idézett csődtörvény 126—129. §-aiban foglalt rendeletei szerint az esetben is bejelentsek, ha igényeik tekintetében külön per volna folyamatban.

Felhívtnak továbbá a zálog- és megtartási joggal bíró hitelezők, hogy az általuk szerzett jogot a tömeggondnoknak jelentsék be s az általuk birt dolgokat a tömeggondnok felhívására megbeeslés végett mutassák fel.

Azok, a kiket elkülöntési, visszakövetelési vagy külön kielégítési jog illet, figyelmeztetnek, hogy a mennyiben jogaikat nem érvényesítik, azok a csődtömeg értékesítését és felosztását gátolni nem fogják.

Végre a csődhitelezők felhívtnak, hogy 1903. évi március hó 23-ik napján, mint e célra kitűzött határnapon, délelőtti 9 órakor a törvényszék a fenn kitett helyiségében a csődválasztmány megválasztása végett a hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva jelenjenek meg.

Kelt Nyitra, 1903. évi február hó 3-án.

A nyitrai kir. törvényszék mint csődbíró-ság.

Dr. Barczy Ödön Sándor
ügyvező. kir. törvényszéki elnök

Pályázati hirdetés.

Nehaj Trajesek József nagyszombati kánonok ösztöndíj-alapítványában két üresedés állott be. Felhívtnak a boldogult János és Maria testvéreinek egyenes leszármazói, miszerint ha ez ösztöndíjra jogosított és alkalmas iskolás gyermekek lennének, az alapítóval rokonságukat igazoló családi értesítőt pályázó iskolai bizonyítványával együtt alulírott káptalanhoz küldjék be.

Nyitra, 1903. febr. 25.

1—2.

Nyitrai székeskáptalan.

Nyitra, a Deák-utca

4. sz. alatti külön álló

ház bérbeadó.

A házban 5 lakoszoba és számos mellékhelyiség van. Bővebb felvilágosítás a kiadóban nyerhető.

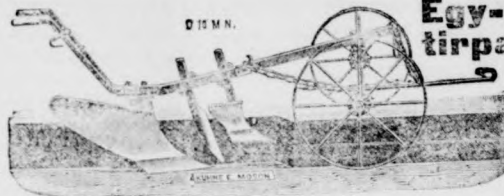
NYITRAI NÉPBANK

mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat, betéti könyvecskeket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Egy- és többvasu ekéket, extirpatorokat és porhanyító eszközöket, szántó- és rétboronákat, hengereket, kapálóeszközöket, hirneves szabadalm.

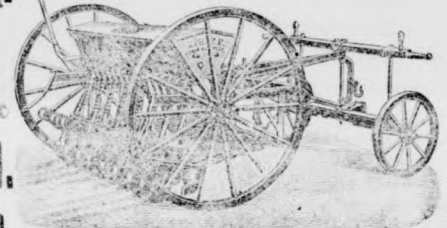
tolókerekű „MOSONI DRILL” sorvetőgépeket, lógereblyéket, „Osborne” aratógépeket, járgányos cséplőkészleteket, rostákat, konkolyválasztókat, szecskavágókat, morzsolókat stb.

Különleges eszközöket a burgonya, répa- és szőlőműveléshez szállít elismert legjobb minőségben

Kühne E.

legrégibb hazai gazdasági gépgyár MOSONBAN.

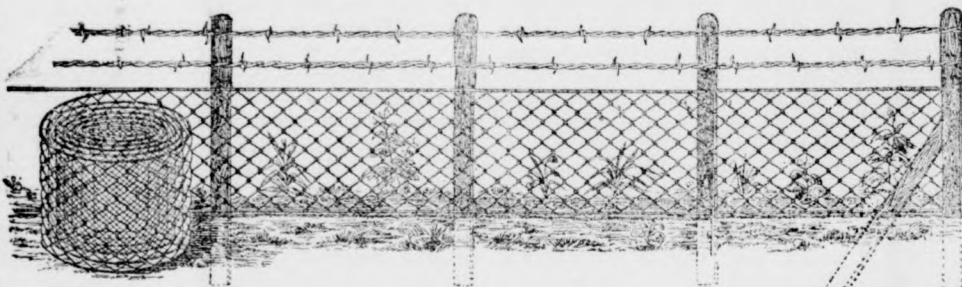
Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

PÁZMÁNDI JÓZSEF

kerítés-sodrony fonása és szövészete

Nyitra, Tóth Vilmos-utca 32. sz.

Saját készítményű gép-sodrony-fonatok vadaskertek, szőlők, nyaralók, parkok, gazdasági épületek, kerti pavillonok, sírhelyek stb. bekerítésére.

Továbbá: gyp- és virág-diszkerítések; föld, kavics és kőszén-áthányó rosták, rézzel befuttatott acél matracfonatok és lábtörlők, réz, vasszövetek és bakkerfonatok gazdasági célokra;

ugyszintén kék és zöld ablak-légyszövetek, arvédők, szőlőbogyózó rosták, szikra fogók, tyuktrecek és mindenféle sodronyfonás, úgyszintén dobok és dob-bőrök készítése.

Kiváló tisztelettel

Pázmándi József.

Narancs és citrom!

Nagy kávéraktár!

Datolya 1 kg. 1 korona!

Szenzációs olcsó és jó! Nem kell rum-essencia sem likőr-essencia

SARLAY ÁDÁM kereskedőnél Nyitrán

Kapható: 1 liter 70 fokos rum igen jó és csak 2 korona üveg nélkül, 1½ literes brazília rum Gottschlik-féle 2 kor. 50 fillér, valamint legfinomabb likőrök: 1 liter 2 kor. **Theákban** nagy választék: 1 klgam 12-24 koronáig. Vidékre pontos és szolid kiszolgálás. -- Továbbá friss és olcsó **angolna** (Alfisch): 1 kgr. 3 kor. 20 fill., vidékre hártypapirosba szállítva. **Garda**, Ostse-, Roll- és közönséges háring. — Különféle sajtok: kaviár, szardina.

5-6.

Szegedi édes paprika!

Nagy kávéraktár!

Speciál-likőrök!

Maroni görcci kg. 48 fill.

Debreceeni füstölt szalonna és kolbász!

Allein echter Balsam
aus der Schatzkammer-Kochkunst
des
A. Thierry in Pregradá
bei Salsitz-Sauerbrunn.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész **BALZSAMA.**

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva. — Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll. — E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez 1. Utolérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotában, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vett a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrosszabb bajokat. 2. Kifűző hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor s a bélbetegségeket és szaggatást a testben. 5. Szeliden mozdítja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájtirohadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbőgést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbánc, kiütés, varrak, megfagyott s megégetett tagokra, rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, köszvényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apáca védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem, gyáramból rendelnek eredeti szab. cartonokban. Ausztria s Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 K. Bosznia és Hercegovina részére 4-60 K. Kevesebb nem küldetik szíjjel. Széküldés előfizetés v. előleg beküldése mellett.

Miért szenved ön?

Holott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást, valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Czentifolia-kenőcs

használatánál rendkívül jó hatású a sebek gyógyulásánál, valamint a fájdalmak enyhítésénél utolérhetetlen. A valódi czentifolium kenőcs alkalmazható a gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mell keményedése, a tej elapadásának, az orbáncnak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak és csontrepedésnél, vágás, szúrás, lóv és ütő által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl. üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál, mindenféle daganat, kénövs, képződemény, ráknál, végre pokolvar, körömféreg, a lábknak körömgüles, járáskörben történt kisebesülése, fagyás és égéses karbunkulus és okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, tüdőgúszás stb. stb. esetében. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltek. Két tégely csomagolással, postaszállítási díjjal együtt 3 K 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Azon kérék mindenkit, hogy óvakodjék a határnélküli hamisítások vévésétől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe be van-e az apáca védjegye és címe: **Thierry (Adolf) Limité gyógytára az „Órangyalhoz” Pregradában, égetve.**

Ezen gyógyhatásukban felülmúlhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem art sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használható. Majdnem minden esetben segítenek és eredménynyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonlító feldicsért érték és határnélküli úgynevezett pótszerket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és címezük:

Thierry A. gyógyszerész az „Órangyal”-hoz Pregradában (Roh es Sauerbrunn mellett) (47-52)

Közp. raktár Budapesten Török J. — Zágrábban Mittelbach S. — Bécsben Brady L. gyógytárakban.

Jó és olcsó órák

3 évi irásban kiállított jótállással
küld magánosok részére

Konrad János

Óra, arany és ezüst áruk kivitelei háza
13-14 x 221. sz. (Csehország)
Jó nickel-remontoir-óra 3 fit 75 kr
Valódi ezüst-rem-óra 5 fit 25 kr
Valódi ezüst lánc 1 fit 20 kr
Nickel ébresztő óra 1 fit 75 kr
Cégem a császári és kir. sassal
van kitüntetve, több kiállítás arany
és ezüst érmekkel lón kitüntetve és
ezekre menő elismerő levelekkel
rendelkezik. (45-53)

Képes árjegyzéket bérmentve küldök ingyen.

Alulírott bátor vagyok a t. c. Közönség becses tudomására hozni, hogy a cipők készítésénél az úgynevezett

ortopädiái rendszert

több évi gyakorlat folytán tökéletesen elsajátítottam, s így bármilyen fájós, tyukszemmes, sőt még elterzított lábakra is nemcsak kényelmes, de lehetőleg rendes alakú cipőket tudok készíteni. — Együttal van szerencsém a t. c. Közönséggel tudatni, hogy legújabbán a 14 ik honvéd gyalogezred tisztikarának szállítójává neveztettem ki.

Mély tisztelettel

4-10.

Sulgan András
Nyitra, Megyeház-utca 10.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti káinitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kén-savas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kén-savas káli tartalommal,

Kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgálicot (98-99%)

elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA” műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.